

Poznámky ediční

Úplné údaje o rkpech a starých tiscích dochovaných děl Petra Chelčického podává E. Petřů, *Soupis díla Petra Chelčického a literatury o něm*, Praha 1957; tam i přehled literatury do r. 1957. Novější literatura je zachycena v *Dějínách čes. literatury I*, Praha 1959, s. 279.

O boji duchovním

Traktát je zachován v jediném rkpe v APH (dř. Kap. Praž.) D 82, který byl také vzat za základ vydání. V úplnosti vydán jen jedenkrát K. Kroftou, Praha 1911, Světová knihovna, sv. 916-918. Ukázka zde otištěná je v tomto vydání na s. 128-137; v rkpe na fol. 418b-424a.

8-9 Někdy tiem mečem] *v rkpe zapsáno dvakrát* – 14 muož zbiti jím nepřátely] aczo [smrtdelne^ogt azbiti gý neprzately *rkp*, muož zbiti jím, co smrtdelného jest a nepřátely *Krofta* (*úprava nedává smysl, spíš jde o nadbytečná slova*) – 18 snaženství] [nazenřtli *rkp* – 19 s doufáním známo učiniti *Krofta* (*srov. ř. 87*)] s dovffaním uczy-niti *rkp* – 20 poselstvie] pořlřtwie *rkp* – 54 ostáli *Krofta*] vřtali *rkp* – 91 ne každý *Krofta*] kazdy *rkp*

O trojím lidu

Traktát je zachován v jediném rkpe v APH (dř. Kap. Praž.) D 82, který byl vzat za základ vydání. Vydali: N. V. Jastrebov, Petra Chelčického O trogiem lidu rzec – o duchovních a o swietských, Sanktpeterburg 1903; K. Krofta, Praha 1911, Světová knihovna sv. 916-918; R. Holinka, Traktáty Petra Chelčického O trojím lidu – O církví svatě, Praha 1940.

Ukázka zde uvedená je v rkpe na fol. 90b-100a; ve vydání Kroftově na s. 170-187, v Holinkově na s. 61-72.

V poměrně pozdním opise je hlásková podoba jazyka Chelčického značně porušena.

4 vyrostly] wyrořly *rkp* – 34 rozeznání] rozezna¹ *rkp* – 44 děl] dil *rkp* – 64 truo]] twuo] *rkp* (*pod. dále 151*) – 80 v který by] wterýbý *rkp* – 86 nevolné] nepolne *rkp* – 91 nepotrřebuji] nepotrziebuge *rkp* – 93 mdlejší] mdeýřji *rkp* – 104 od větčích] od wiecznych *rkp* – 118 oči] otczy *rkp* (*pod. dále 154*) – 127 a léčíta] alezcicita *rkp* – 138 ni] nie *rkp*; chtě ji] chti ge *rkp* – 153 těm] tim *rkp* – 156 poctivějšich] potczywiewyřřich *rkp* – 159 a já] *v rkpe vynech.* – 160 nejsú] neyja *rkp* – 161 jim] giz *rkp* – 170 a ne na tento] a natento *rkp* – 172 nad druhé] nadruhe *rkp* – 173 ale v rovnosti] alewrownostie *rkp* – 187 pudil] plne (*zruřeno podleřkováním*) puldil *rkp* – 189 ženy] pani (*s odkazem na opravu na okraji zeny*) *rkp* – 201 druhěj] druh *rkp* – 205 na hlavu] nahlu *rkp* – 209 zatratil] zatratiti *rkp* – 213 kněžství] kniezřtwil *rkp* – 218 v lačnosti] wzlazřtno¹ (*řkrtnuto*), na okraji wlačnořti *rkp* – 231 a v měkkosti] amiekkostil *rkp* – 243 dostil] dořtie *rkp* – 247 údóm] wdó *rkp* – 251 chovati] chowatie *rkp*

Postila

V rkpe zachována jen část v tzv. rkpe norimberském, nyní Muz. XVII E 5, fol. 1a-261b. Za základ tohoto vydání byl vzat úplný tisk z r. 1522, jehož text je totožný,

pokud jde o vydávanou kapitolu, s tiskem z r. 1532 (bližší údaje o obou tiscích uvádí Knihopis, č. 3300 a 3301). Paleografickou edici pořídil E. Smetánka, Petra Chelčického Postilla, díl 1-2, Praha 1900 a 1903.

Naše ukázka je v tisku z r. 1522 na fol. 167a-171b; ve vydání Smetánkově na s. 82-94 2. dílu.

41 věčnej] wiecečno *T* – 86 druhým] druhy *T* – 96 řekl-li] rzekli *T* – 130 odplata] obplata *T* – 163 hřiešných *Rš*] hrziech *T*

Jiná řeč o šelmě a obrazu jejíem

Traktát zachován jen v rkpe SVK v Olomouci M I 164 (z 2. pol. 15. stol.); ten byl také vzat za základ vydání. Vydal J. Karásek, Petr Chelčický: Menší spisy, sv. 1, Praha 1891, s. 67-72.

Zde otištěná druhá kapitola traktátu je v rkpe na fol. 264b-267a; v Karáskově vyd. na s. 69-72.

3 znamenání] znamenie *rkp* – 10 koliv] kolik *rkp* – 17 okazuje] ohrazuge *rkp* – 28 neb] ne *rkp* – 47 vedúci] weduce *rkp* – 50 člověku] člo^k *rkp* – 62 chceš] chce *rkp* – 68 odpustky] odput]ky *rkp* – 77 drali] dali *rkp*

Siet viery

V rkpe zachován pouze zlomek, a to ve sborníku APH (dř. Kap. Praž.) D 82, fol. 108a-120a (*K*). Varianty tohoto rkp u uvádíme v kapitole „Co je síť víry“. Poněvadž je tento zápis značně porušen, bylo za základ vydání této kapitoly i kapitol dalších, které nejsou v rkpe, užito tisku z r. 1521 (Knihopis č. 3303 – *T*). Fototypický otisk vydání z r. 1521 vyšel ve sbírce Monumenta Bohemiae typographica, Praha 1926. Vedle tohoto tisku se opírá naše vydání o 2. vyd. Síti víry, které připravil E. Smetánka (*Smet*), Praha 1929 (1. vyd. vyšlo r. 1912). Dále vydal Síť Ju. S. Annenkov, Sočinenija Petra Chelčického, Sanktpeterburg 1893. Novočeský překlad vydal Fr. Šimek, Praha 1950.

– (Co je síť víry)

Tisk fol. 1b-5a; Smetánkovo vyd. s. 6-12.

6 trháše *T*] dřieše *K* – 35 slušie *K*, *T*] slúze *Smet* – 53 krúpě *T*] krópě vodné *K* – 54 tekú *T*] tekú nebo padajé *K* – 58 má *K*] mage *T* – 82 líbezne vuole *T*] líbosti vóle *K* – 86 prvotně *K*] prwotni *T* – 99 předložené *K*] przedloženo *T* – 102 se trhala *T*] se dřela *K* – 112 všecky *K*] všicku *T* – 114 celý *K*] celu *T* – 115 ta *K*] to *T* – 116 kto *K*] vynech. v *T* – 117 trhala *T*] dřela *K* – 124 vyznávají] wyznawagie *T*, vyznáníe *K* – 125 opatrně] obatrníe *T* – 131 tisícúov *T*] za tím v *K*: plný svět

– (O rotách ve společnosti)

Tisk fol. 24a-30a; Smetánkovo vyd. s. 45-54.

100 mají] mag *T* – 104 zákona] Zokona *T* – 126 je *Smet*] gegie *T* – 152 od těch slov *Smet*] otiech [lowiech *T* – 199 jiného *Smet*] geho *T*

- (O šlechtě)

Tisk fol. 153a/b; Smetánkovo vyd. s. 269-270.

- (O měšťanech)

Tisk fol. 162a-168a; Smetánkovo vyd. s. 286-295.

16 množství *podle větš.*] množství *T (i jinde)* - 33 životuov] židotuow *T* - 35
láká] lka *T* - 41 nezmordoval] nezwordoval *T* - 55 příkazují] příkazuge *T* - 61 so-
bě nepravdů *Rš*] řodie nepravu *T* - 98 jakož] yokož *T* - 100 děliti *T*] se děliti *Smet* -
129 rozkazující] rozkazug ce *T* - 148 v rozkoši] wrokoši *T* - 155 podlé] podlo *T* -
156 nebude] nebu *T* - 161 stojí] [toge *T* - 188 uvedú] wvede *T*